

Dalkavuklar Gecesi - Z Vitamini

Atsız

İstanbul, Ötüken Neşriyat, 2015, 12. bs., 136 sayfa, ISBN 978-975-437-804-7.

Furkan KÜÇÜKTEPE*

Dalkavuklar Gecesi ve Z Vitamini adlı eser Hüseyin Nihal Atsız tarafından kaleme alınmıştır. Bahsedilen kitap içerisinde iki adet roman bulunmaktadır. Biri Dalkavuklar Gecesi ve diğeri ise Z Vitamini ismini taşımaktadır. Eser, 1941 yılında kaleme alınmıştır. Eserin birçok baskısı bulunmaktayken; incelemiş olduğumuz baskı toplamda yüz otuz altı sayfadan meydana gelerek 2015 yılında Ötüken Neşriyattan çıkmıştır. Kitap içerisindeki bölümlere bakacak olursak; önsöz bölümünde Nihal Atsız'ın oğulları Yağmur Atsız ve Buğra Atsız'ın yazılarını görmekteyiz. Bu bölümlerde Nihal Atsız'ın kişiliği, düşünceleri ve bugün yaşasaydı neler yapabilir,

* Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul, fkucuktepe@fsm.edu.tr

neler söyleyebilirdi konuları üzerine oğulları olarak fikir beyan ettikleri görülmektedir. Burada söylenen sözlerin önemli olduğunu söylememiz mümkündür. Nihal Atsız gibi çok yönlü bir kişiliği anlamak, yaptıklarını idrak ederek söylemlerini kavramak hayli güç olduğundan önsözde belirtilen böylesi sözler Atsız hakkında bir imaj yaratmaktadır. Bu hususta örnek olarak; " *Hayatını Türkçülüğe vakfetmiş bir kişi olarak bugün hayatta olsaydı belki değil, muhakkak Sovyet Rusya' nın yıkılmasına, komünizmin ölüşüne sevinecek ve Türkçülüğün yavaş yavaş hürriyetine kavuşmasından olağanüstü bir memnuniyet duyacaktı.*" sözleri Nihal Atsız'ın beslemiş olduğu ideolojisi hakkında bizlere bilgiler sunar.

Yazılan romanların neler anlattığını, nelere vurgu yaptığını anlamak için yazarın fikir dünyasını anlamak gereklidir. Çünkü yazarın kaleme aldığı eser kendi dünyasından izler taşır. Okuyucu bu izler doğrultusunda ilerlerse asıl amaca ulaşması mümkün olacaktır.

Nihal Atsız, 12 Ocak 1905'te İstanbul'da dünyaya gelmiş, Turancı bir anlayışın öncüsü olmuştur. Edebiyat, tarih alanlarında araştırmaları olan, düşünür, öğretmen, şair olarak bilinir. Onun Turancılık anlayışında Türklerin tek bir bayrak altında toplanması, uzak diyardaki Türklerin de bir gün özgür olacağı gibi arzular vardır. Türkiye sınırları dışında Çin'e kadar yabancı devletlerin boyunduruğunda yaşayan Türklerin kaderi ve Türk dünyasının birliği meselesi birinci planda yer alıyordu. Atsız'ın milliyetçiliğinde yüksek ahlâk temel prensiplerden biridir. Milletın temelının ahlâk olduğunu vurgular ve Türklüğün etrafını sarmış düşman milletler ve kuvvetler karşısında ancak yüksek ahlâklı, disiplinli, uyanık bir tarih şuuruna sahip, askerî terbiyesi olan, kültüründen kopmamış bir millet olmakla ayakta kalabileceğimizi vurgular. Atsız Türklük dünyasını ayrı ayrı ülkelere ve parçalara göre düşünmek yerine ileride siyasî birliğini kurabilecek bir bütün olarak görür. Öte yandan Sovyet Rusya ve komünizme karşı öfke beslerken, yaşadığı dönemin şartlarına karşı da eleştirilerini esirgememiştir. Eleştirel yazıları devrin başbakanına, cumhurbaşkanına varacak kadar cüretkar olmuştur. Elbette ki yazdıklarının kendince bir sebebi varken, ithaf olunan şahıslar ise bu duruma tepki olarak siyasî güçlerini kullanmaktan çekinmemişlerdir. Örnek olarak artan komünist faaliyetlerine karşı ve Milli Eğitim

Bakanlığı bünyesinde himaye gören komünistler hakkında devrin Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na hitaben mektuplar yazmıştır. Bunun yanı sıra Cumhurbaşkanı İsmet İnönü' nün de Sovyet rejimine uygun şekilde hareket ettiğini düşünerek İnönü'yü ağır eleştirilere maruz bırakmıştır. Atsız, böylesi eleştirilerini yazmış olduğu romanlarında farklı senaryolar ile sunmayı başarmıştır. Bahsedeceğimiz Dalkavuklar Gecesi ve Z Vitamini romanı, zekice uyarlanmış, hiciv unsurunun bolca olduğu bir roman olarak bizlere örnektir. Nihal Atsız'ın tutumu ve ideolojisi hakkında kısa ve genel bir bilgi verdikten sonra kitap içeriği hakkında konuşmak ve dönemin şartlarına ara ara vurgu yapmak daha sağlıklı olacaktır.

Dalkavuklar Gecesi ve Z Vitamini, tek kitap olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak iki ayrı anlatımdan bahsetmek gerekir. Yani Dalkavuklar Gecesi bir roman, Z Vitamini ise bir roman şeklinde değerlendirilmelidir. Bahsedilen farklar olay örgüsü ve sanatlar bakımından da değerlendirilebilir.

Dalkavuklar Gecesi romanında, II. Dünya Savaşı sonrasındaki ülke yönetimi mizahi bir dille anlatılmaktadır. Yazar, hayali bir devlet kurup içerisine hayali karakterler yükleyerek döneme bir ithaf şeklinde eleştiriler yapmıştır. Roman kurgu olarak bir Hatti Uygarlığı'nda geçmektedir. Kral, yaver, başkumandan gibi sıfatlara sahip karakterler mevcuttur.

Romanın karakterlerinden bazıları, Kral Subbiluliyuma, Başkumandan Tutaşıl, Pampa, Hantilyas, Başhekim Ziza, Rahip İduskam, Kâhin Şilka, Yaver Sabba, Vezir Nibida'dır.

Karakterlerin kimlere ithaf ettiği veya hangi karakterlerde olduklarına bakacak olursak; Kral Subbiluliyuma, romanın asıl ismidir. Onun etrafında oluşan bir olaylar silsilesi mevcuttur. Genel olarak önde olmak isteyen bir kişidir ve etrafındaki dalkavuk olarak adlandırılacak kişilere inanmaktadır. Başkumandan Tutaşıl ise romanda kendisinden su katılmamış bir Hatti olarak bahsedilmektedir. Romanda Hatti Devleti'nin kurucusu olarak Pampa karakteri görülür. Ancak bu karakter yaşayan bir karakter değildir. Öte yandan filozof olarak karşımıza Filozof İlanasam çıkmaktadır. İlanasam, şiir yazan, felsefe okumaları yapan bir karakterdir. Bir de tıp

okumuş başhekim olan Ziza vardır. Bir detay verecek olursak Ziza aynı zamanda da gözlüklü olarak tasvir edilir. Yaver Sabba, Kahin Şilka, Vezir Nibida gibi isimlerde mevcuttur.

Romanda isimleri geçen bu hayali isimler, kurgusal bir devletin mensupları imajını vermektedir. Ancak Nihal Atsız böylesi bir sanatla aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin II. Dünya Savaşı sonrası, İsmet İnönü dönemine bir eleştiri yapmaktadır. Dönemin şartlarına bakıldığında, baskıcı, devrimi öngören, II. Dünya Savaşı'na girmemek için direnen ve etrafındaki büyük güçler ile arasını iyi tutmaya çalışan bir Türkiye'de halkın ağzını açmaya çekindiği dönemde böylesi bir eser kaleme almak ustalığın ispatıdır.

Yukarıda bahsedilen karakterlerin Türkiye Cumhuriyeti yönetimine uyarlanması ile aslında kurgunun asıl amacının ortaya çıkacağı söylenebilir. Hatti Devleti, Türkiye Cumhuriyeti olarak varsayarak çıkarımlar yapacak olursak; Hatti Devleti'nin kurucusu Pampa, Mustafa Kemal Atatürk' e karşılık gelmektedir. Etrafındaki destekçilere inanarak önde olmayı isteyen kişi de İsmet İnönü sayılabilir. Çünkü Mustafa Kemal ile birlikte ortaya çıkan İsmet İnönü, 1936'dan sonra Atatürk ile zıtlasmaya başlayarak bozulmalar hasıl olmuştur. Atatürk'ün vefatıyla beraber de artık Milli Şef olarak daim olmuştur. Bu sebeple romandaki karakterle uyduğu söylenebilir. Başkumandan Tutaşıl'e bakacak olursak, krala yakın bir asker konumundadır. Gerçek hayatta M. Kemal'e en yakın askerlerden birinin Fevzi Çakmak olduğu varsayılırsa, bu ismin ithafının kendisi olduğunu söyleyebiliriz.

Diğer karakterlerin isimlerine bakıldığında dikkat çeken bir husus romandaki bazı isimler gerçek isimlerden esinlenerek, tersten veya aynı harfleri içererek kompozise edildiği fark edilmektedir. Buna örnek verecek olursak, Başhekim Ziza doktordur ve gözlüklü tasvir edilmiştir. O dönemde doktor olan ve Atatürk' ün isteği üzerine Ankara Üniversitesi Dil – Tarih Coğrafya Fakültesi' ne Antropoloji profesörü olarak getirilen ve gözlük kullanan şahsın gerçekte Şevket Aziz Kansu olduğu söylenebilir. Öte yandan Yaver Sabba için ise yaverlik vazifesinden çıkarım yaparak, Atatürk'ün yaverliğini yapmış olan, Cevat Abbas Gürer'e tekabül ettiği görülmektedir. Nihal

Atsız'ın bu düzene ve gidişata karşı eleştirel bir gözle keskin şekilde karşı çıktığını bilmekteyiz. Eserin isminden de anlaşılacağı üzere bu teşkilatı dalkavuklar olarak görmesi romanda da dalkavukları sevmeyen bir karakter olarak karşımıza çıkan Kahin Şilka' nın yazarın kendisi olması ihtimalini akıllara getirmektedir.

Diğer bir romanımız olan Z Vitamini ise konu itibariyle Dalkavuklar Gecesi'nde anlatılmak istenen veya eleştirilen hedefe yakındır. Gerek dil itibariyle gerekse konu itibariyle aynı esaslara sahip olduğu söylenebilir. Aralarındaki en büyük fark Dalkavuklar Gecesi'nde kurgu üzerine itham unsurları var iken Z Vitamini'nde gerçek isimler mizahî, kimi zaman da alaycı bir dille anlatılmıştır. Romandaki olaylar yazarın yaşadığı dönemden elli yıl sonrasında yaşanmış gibi anlatılmıştır. Eserde, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Başbakan Hasan Âli Yücel, Başbakan Yardımcısı, Ahmet Emin Yalman, Millî Eğitim Bakanı Falih Rıfkı Atay, Ticaret Bakanı Rıza İnönü, Millî Savunma Bakanı Kâzım Özalp, Maliye Bakanı Kasım Gülek, İşletmeler Bakanı, Ömer İnönü, Dışişleri Bakanı, Aliye İtir, İçişleri Bakanı Karabet Öztürk, İktisat Bakanı Salamon Türker olarak anılmaktadır. Bu kişiler İsmet İnönü' ye karşı övgü dolu şeyler söylemeleri, ona karşı büyük sevgi beslemeleri yazar tarafından öğretici bir o kadar da iğneleyici bir tarzda aksettirilmiştir. Z Vitamindeki olay örgüsü, 1999 – 2001 yılları arasında İsmet İnönü'nün millî değerlerden uzaklaşarak yeni bir dünya devleti kurmaya çalışması ve bunu yaparken gülünç durumlara düşmesi ile şekillenmektedir. Z Vitamini meselesinin özünde ise İsmet İnönü ve bakanların her toplantı öncesi Z Vitamini olarak kendilerinin sağlıklı, akıllı ve uzun ömürlü olmalarını sağladığını düşünmeleri vardır. Bir bakanlar kurulu toplantısında İsmet İnönü Z Vitamini'ni ağzına atar ve toplantıya başlar. Birçok bakan söz alır, içlerinden Başbakan söz alınca Cumhurbaşkanı İsmet İnönü' ye;

“Nihayet vatan haini, mürteci demokratların yurdu ve dünyayı batırmak üzere olduğunu görerek yaptığımız millî hareketle onları devirmeniz adınızı ebedileştirmiş ve sizi yalnız vatanımızın değil, bütün insanlığın şefi haline getirmiştir. Bunun içindir ki, artık size Millî Şef değil, Beşerî Şef denmesi lâzımdır. Çünkü millî olmak geri ileri olmanın imkânı da, ihtimali de yoktur. Evet, siz bütün beşeriyetin şefisiniz! Beşeriyet sizden idare, akıl, fazilet, dehâ, siyaset, ilim, fen, sanat, viyolonsel, herşey, her şey öğrenecektir. Ricam şu ki, Beşerî Şef unvanını lütfen ve tenezzülen kabul buyurunuz.” sözlerini söylemiştir.

Buradaki diyologtan anlaşılacağı üzere cumhurbaşkanına karşı fazlaca övgü yapıldığı görülmektedir. Atsız böylesi bir tasvir yaparak dönemin hükümetinin yaptığı toplantıların çocuksu, komik olduğunu vurgulayabilmiştir. Bunun yanı sıra romanda bazı doğüstü tasvirlerle de yer verilerek, şehitlerin ruhunun İnönü'ye karşı haykırması gibi olaylar anlatılmıştır. Olağanüstü anlatılarla büyük ithamlarda bulunan Atsız, İsmet İnönü hakkında Fevzi Çakmak'ın ağzından söyledikleri, İnönü'nün birçok olayının sahte olduğu, onun adeta bir dolandırıcı olduğu gibi bir imâda bulunduğu anlamı ortaya çıkmaktadır.

“Şu gördüğünüz adam, askerî talebeliğinde, zabitleri görsün diye seccadesini koridora atıp namaz kılan seciye!... İstemeye istemeye katıldığı İstiklâl Savaşı'nın istimarçısı, İnönü zaferinin hırsız, Lozan'da Türk mukaddesatının peşkeş çekicisi, Müslümanlık, Türklük ve Türkçülüğün düşmanı; başvekilliğinde en feci zulüm suiistimallerin, Devlet reisliğinde de en korkunç istibdat ve yaran saltanatının merkezi ve nihayet muhalefesinde ebediyen kendisi için kurulan muhalefet makamının meccani ve sahtekâr lüpçüsü!... Sonunda meccanilik ve lüpçülüğün son basamağı olan “Z” vitamini sayesinde ölüme çare bulunacağını sanırken şimdi şerefli ölümler arasında kendisine yer arıyor! Yeri Yoktur!”

Sonuç olarak Nihal Atsız tarafından kaleme alınan bu eser, dönemin şartlarına bağlı olarak eleştiri yüklü bir karaktere sahiptir. Böyle olmasında devlet yönetiminin tutumu, yazarın bakış açısı gibi farklı etkenler vardır. Kurgu şeklinde olması veya olağandışı unsurların yer almasının yanında eser öğretici bir üsluba sahiptir. Yazarın yeteneği ile ortaya çıkan edebi sanatlar sayesinde dönem eleştirisi mizahi dahi olsa son derece etkileyici olmuştur.